

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 4. februarija 1880.

Obseg: Dobro orodje — velika pomoč kmetijstvu. — Salicilna kislina in njena korist v gospodarstvu. — Bramba lisice in obsodba zajca in kósa. — Pregled obdelovanskih razredov in dotične mere. — O ruskih ženskih gimnazijah. (Dalje.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Dobro orodje — velika pomoč kmetijstvu.

Kakor vsak obrtnik in rokodelc potrebuje dobrega orodja, da lahko in lepo izdeluje dobro blagó, tako je tudi kmetovalcu treba dobrega orodja, da na polji, na vrtu itd. kolikor mogoče z majhnim trudom lepo obdeluje zemljo, ravná drevesa itd.

Razložek je vendar med kmetovalci ta, da manj premožni poljedelec še posebno poleg dobrote orodja gleda na nižjo ceno.

Ker dosihmal nima še vsaka dežela takih kovačnic, ki bi bolje poljedelsko orodje po nizki ceni izdelovale, da bi si ga kmetovalci kar doma kupovati mógli, zato si družbe kmetijske in učeniki kmetijskih šol prizadevajo, zvedeti v bližini za take fabrike ali kovačnice, pri katerih se zanesljivo dobro orodje po pošteni ceni dobiva. To je bil tudi povod, da je družba kmetijska kranjska pred nekimi leti naročila ranjcemu Skaletu, naj skusi Cugmajerjeva drevesa, brabantse brane in še kako drugo orodje izdelovati, da kmetovalcem ne bo treba, daleč po svetu iskati dobrega poljedelskega orodja. Ranjki gosp. Skale se je lotil tega izdelka, vendar mu je to bilo le bolj postransko delo zraven drugih podkovskih in šolskih opravil, zato ni prodril do tega, da bi se bil z veliko kupčijo kmetijskega orodja pred svetom razglasil, le manjšim naročilom je mogel vstreči.

Kakor je kmetijska družba kranjska skrbela za to, da bi kmetovalci dobivali doma dobrega poljedelskega orodja, tako je skrbel tudi predstojnik slovenske kmetijske šole goriške gosp. Povše za to in v zadnjem „Gospodarskem listu“ pisal tako le: „Skrbel sem pozvedeti po svetu za fabrikante, kateri izdelujejo dobre poljedelske stroje po nizki ceni, zato mi je močno vstregel dunajski kmetijski časnik „Polit. Landwirth“, ki je hvalil fabriko kovaškega mojstra Tomaža Bohrerja v Celovcu, kateri razne kmetijske stroje izdeluje iz kovanega železa po pošteni ceni.“

Na to objavo se je dr. Bleiweis pismeno obrnil do prof. Povšeta s prošnjo, naj mu kaj več naznani o orodji, ki ga gosp. Bohrer izdeluje, in o ceni, po kateri ga izdeluje. Odgovor na to vprašanje je bil jako dovoljen. Poročila iz Koroškega potrjujejo, da Tomaž Bohrer je pošten kovašk mojster v Celovcu in izdelovalec kmetijskega orodja; cena njegovega orodja, za katero je bil uže v nekaterih kmetijskih razstavah z medalijami poslavljen, je nizka. Tudi to je dobro,

da vse orodje izdeluje iz kovanega železa; če se kaj pokvari, more vsak domač kovač popraviti, kar se je pokvarilo. In zato orodje iz vlitega železa, ki ga noben kovač popraviti ne more, nima prave vrednosti.

Gosp. Bohrer, do katerega smo se po vsem tem naravnost obrnili, nam je poslal cenik svojih izdelkov s podobami in nam med drugim pisal, da je on tudi zemljišk posestnik in orodje dejansko poskuša, predno ga na prodaj postavi, ter da stoji pod kontrolo c. k. družbe kmetijske koroške.

Dokler tedaj nimamo doma izdelovalnice kmetijskega orodja, ki ga tudi naši manjši posestniki rabiti morejo, če hočejo imena umnih gospodarjev vredni biti, moremo po vsem tem priporočati našim slovenskim gospodarjem fabriko g. Tomaža Bohrerja v Celovcu.

Naj po vsem tem pokažemo našim kmetovalcem nekoliko strojev, ki jih Bohrer izdeluje, s ceno vred.

Naravno je potem, da začnemo z drevesom ali plugom, ki je prvak kmetijskega orodja.

V mnogobrojnem številu plugov za Šverčevim plugom, ki je izvrsten plug, pa nima plužnih kolic in ima samo eno ročico, zasluži za večino naših krajev v prvi vrsti imenovan biti

Cugmajerjev plug.

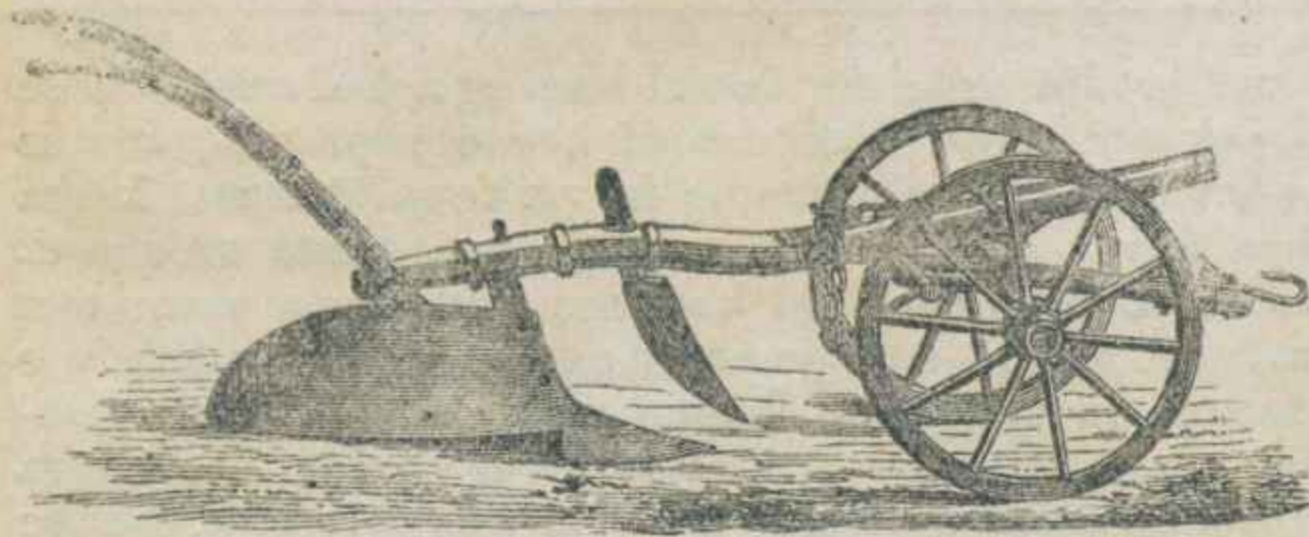
Cugmajerjev plug, ki je ime dobil od svojega iznajdenika slavnega kmetovalca Severina Cugmajerja, prekosi v vsacem oziru naše navadno kranjsko drevó, ki je polno napak in katerega največa napaka je ta, da manj globoko vrezane brazde s svojo ravno in nezakrivljeno desko ne obrača in ne poklada lepo, ampak jole bolj na stran tišči. Uže l. 1827., tedaj pred več ko 50 leti, je rajni grof Oton Barbo, oče nedavno nam umrlega grofa Josipa Barbota, vpeljal na Kranjskem Cugmajerjev plug in ga kmetom iskreno priporočal; razširil se je po deželi precej, al v kljub vsem priporočilom naše družbe kmetijske vendar ne še tako, kakor to dobro drevó zasluži, ki tudi ni drago in toliko po ceni, da si ga vsak tudi majhen posestnik brez težave omisli. Resnica je zato, kar je gosp. prof. Hlubek v svoji velecenjeni knjigi „Landwirthschaftslehre“ uže leta 1846. trdil, da je Cugmajerjevo drevo po vseh avstrijskih deželah najbolj razširjeno.

Gospod prof. Povše nam piše, da je pred mnogo leti za posestvo svojega očeta na Dolenjskem naročil Cugmajerjevo drevo. Ko je pa plug prišel na dom očetov, so se posmehovali domači pa tudi sosedje. Zdaj pač so družih misli in to oralo imenujejo „Božji dar“,

s katerim se vse bolje orati dá kakor z malopridnim navadnim kranjskim, pa tudi oratarju in živini veliko truda prihrani. In prav tako nič vredne, če ne še slabše pluge vidimo na Goriškem, kjer imajo silno okorne pluge z grozovitim lemežem, s kratko tudi leseno desko, kakor na Kranjskem in s tako težkimi plužnimi kolicami, da bi na nje lahko navalil 20 veder težki sod! — Kako vse drugačno je narejen Cugmajerjev plug z desko iz gladkega železa in lepo zavito! Kdor koli razume, kaj hoče kmetovalec doseči z oranjem, ne bo prijel za naš navadni okorni, slabo delajoči plug, in omislil si bo — če za posebno lego zemljišč ne potrebuje drugega pluga, o katerem bomo pozneje govorili, Cugmajerjev plug.

Taka drevesa, po Cugmajerjevi sistemi, izdeluje T. Bohrer v Celovcu po 12 gold. brez plužnih kolic, — s plužnicami kolicami pa po 20 gold. Plužna kolica si vsak gospodar lahko doma izdelati dá.

Gospodarji! ogledite si v tej podobi Cugmajerjev plug, kakor ga Bohrer izdeluje:

(Dalje prihodnjič.)

Salicilna kislina in njena korist v gospodarstvu.

Ni še dolgo tega, odkar imamo salicilno kislino za porabo tam, kjer hočemo v svojem gospodarstvu kako reč, ki hitro gnjije ali se kisa, čvrsto in zdravo ohraniti, na pr. meso, mleko. Priroda jo hrani v cvetih močvirnatega oslada, ki se mu tudi „medvedovo latje“ pravi (*Spiraea ulmaria*, Sumpf-Spierstaude), dalje v metilovem okisu (Methyloxid) zimzelenovega olja. Vendar sedaj jo kemikarji delajo na umetni način v velikih fabrikah, posebno na prizadevanje dvornega svetovalca dr. Kolbe, ki se je pridelovanja salicilne kisline na debelo poprijel leta 1874.

Salicilna kislina je brez duha pa sladkega okusa. Živalskemu životu ni škodljiva ne od znotraj in ne od zunaj. Zdravniki soglasno trdijo, da človeku ne škoduje, ako je tudi dalje časa po 1—2 grama na dan povzije, marveč še koristi mu, ker ga marsikatero bolezen varuje. V specerijskih štacunah se dobi v podobi bele moke. Ako jo hočemo raztopiti in v tekočino spremeniti, treba je, da jej prilijemo dovolj vode (na 1 delež kisline gre 300—400 deležev vode), ali v vinskem cvetu (3 deleži), ali v razgretem glicerinu (50 deležev). Tudi v samem vinu, žganjici, rumu itd. se dá raztopiti. Za navadne domače potrebe je dosta, ako jo na vodi raztopimo. Vzame se 1 liter vrele vode in v njo vržejo 3 grami salicilne moke in potem se dene vse skupaj hladit.

Kmalu sprva so kemikarji mislili, da utegne ta nova tvarina reči gnjilobe braniti in vretje ustavljati. Skušnje so to potrdile, ker so se s pomočjo salicilne kisline gnjilobe in skisanja obvarovali sadeži, meso, mleko, surovo maslo, jajca itd.

Mislimo toraj tudi svojim bralcem ustreči, ako jih s to kislino seznanimo in jim pokažemo, kedaj in kako se nje morejo poslužiti.

Poleti so gospodinje, krčmarji itd. pogostoma v velikih zadregah, ker sejim hoče meso uže v par dnevih zasmraditi. Temu se lahko v okom pride s salicilno kislino. Treba nje je le nekoliko kot moko potrositi po mesu in vribati posebno pri kosteh in ob mastnih delih. Isto se doseže, ako se salicilna kislina na vodi raztopi in potem meso v njej 20—30 minut namaka. 2 grama na 1 liter vode zadostujeta. Ako se meso — kosti in maščobe prosto — lepo razreže v kose po 1—2 kilo težke in se ti potem 10—15 minut namakajo v 40—50° R. razgreti vodi, v kateri se je primerno salicilne kisline raztopilo, ostane po 14 dni lepo frišno, če se je po namakanju v lepe sodiče spravilo. Slanemu mesu je svetovati salicilne kisline pridjati po 10 gramov na cent mesa. (Konec prih.)

Moka želodova — dobra piča za kuretino.

V ta namen se navadnega želoda nabere v jeseni, v peči posuši in potem v moko zmelje. Skušnje ušijo, da po tej moki kokoši več jajc izležejo. — Najbolje se ta piča za kuretino naredi tako-le: želodova moka se z gorko vodo podela v testó, iz tega testa se naredijo majhni, za dlan veliki hlebčki in dadó posušiti. Poklada se pa ta piča kuretini tako, da se tak hlebček na dvanajst delov razdeli in potem en del za vsako kokoš, poprej v gorki vodi omehčan, dodá navadni košji piči.

Gospodarske novice.

Bramba lisice in obsodba zajca in kosa.

Glasoviti naravoslovec dr. Brehm je neki dan na vprašanje: ali lisica zares zasluži, da jo človek toliko preganja, odgovoril, da ne, marveč morala bi se lisica šteti med najkoristnejše živali zato, ker lovi miši ne samo za potrebo svojo, marveč zaradi sovraštva, ki ga ima do te živali. Da lisica zajce preganja, tega jej dr. Brehm ne piše v greh, temveč v zaslugo, ker po njegovih mislih je zajec ena najškodljivejših živali, katero bi treba bilo pridno preganjati. Da napada lisica tudi domačo perutnino, temu skrben gospodar lahko v okom pride z dobro ograjo in zaprtijo. — In tako prvi današnji zoolog podira mnenje, ki je dosedaj veljalo o dveh toliko znanih živalih.

Nekaj enacega smo doživeli nedavno tudi gledé kosa. V Stuttgartu namreč je nek profesor, zatožen, da je prestopil postavo za obrambo tic pevalic, s tem, da je lovil in streljal kose za svojo zoologično zbirko, stal pred sodnijo. A sodnija ga je nedolžnega spoznala, zato, ker sta dva strokovnjaka zoologa pred sodnijo izjavila svoje mnenje o kosu, da je on ena najškodljivejših tic, ki se spomladi največ živi od tega da izpiva jajčica manjših tičic!

Hrvatski vinski sejm v Zagrebu

bo letos 17., 18. in 19. dne prihodnjega meseca marca. Več o tem sejmju, ki je prvi, ki ga osnuje hrv.-slav. gospodarsko društvo vzajemno z zbornico trgovsko, beró naši bralci v današnjem „Oglasniku“. Mi opozorujemo posebno naše vinske trgovce, naj ne prezró tega sejma, na katerem bodo našli dobra in poštena hrvatska vina na izbero, kajti to posebno je namen tega sejma, da se vinska trgovina vzame iz rok judov, kateri dobremu hrvatskemu vinu veliko škodo delajo s svojimi mešarjami.

Dobro orodje — velika pomoč kmetijstvu.

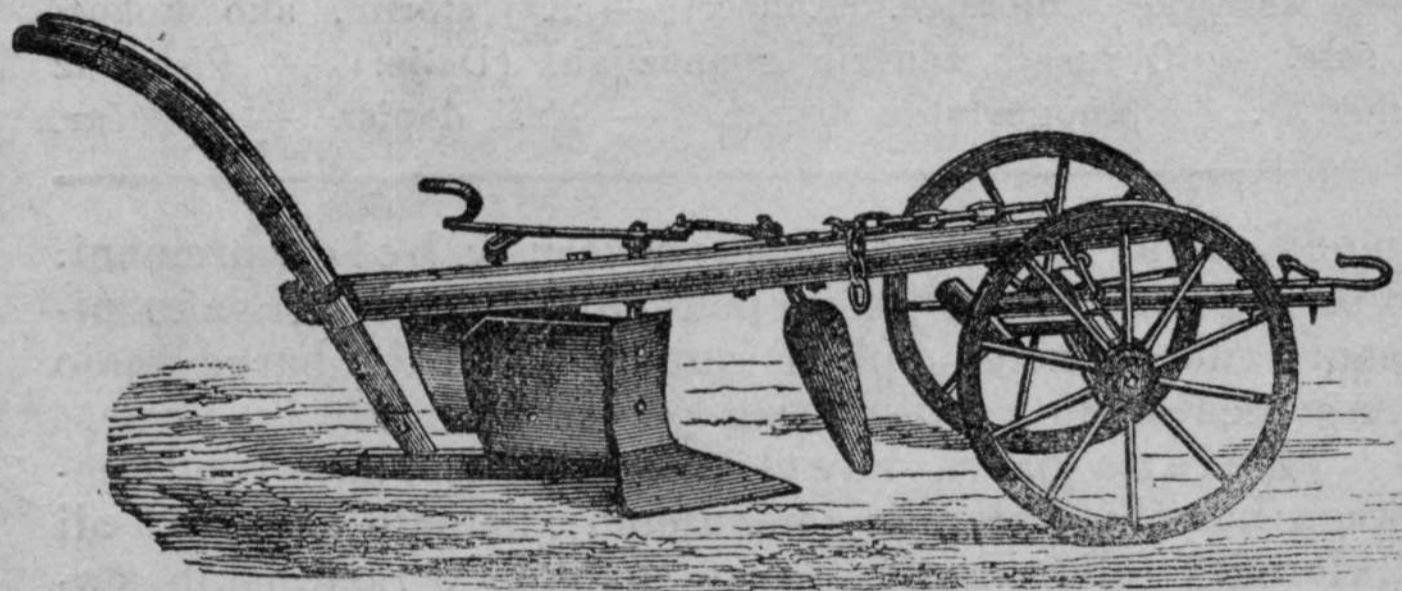
(Dalje.)

Omeniti moramo vendar, da Cugmajerjevo drevó ni prav za vsako zemljo primerno. Sleherna zemlja zahteva primerno oralo, zato tudi v isti zemlji ne more eden in isti plug služiti za plitvo ali pa prav globoko oranje.

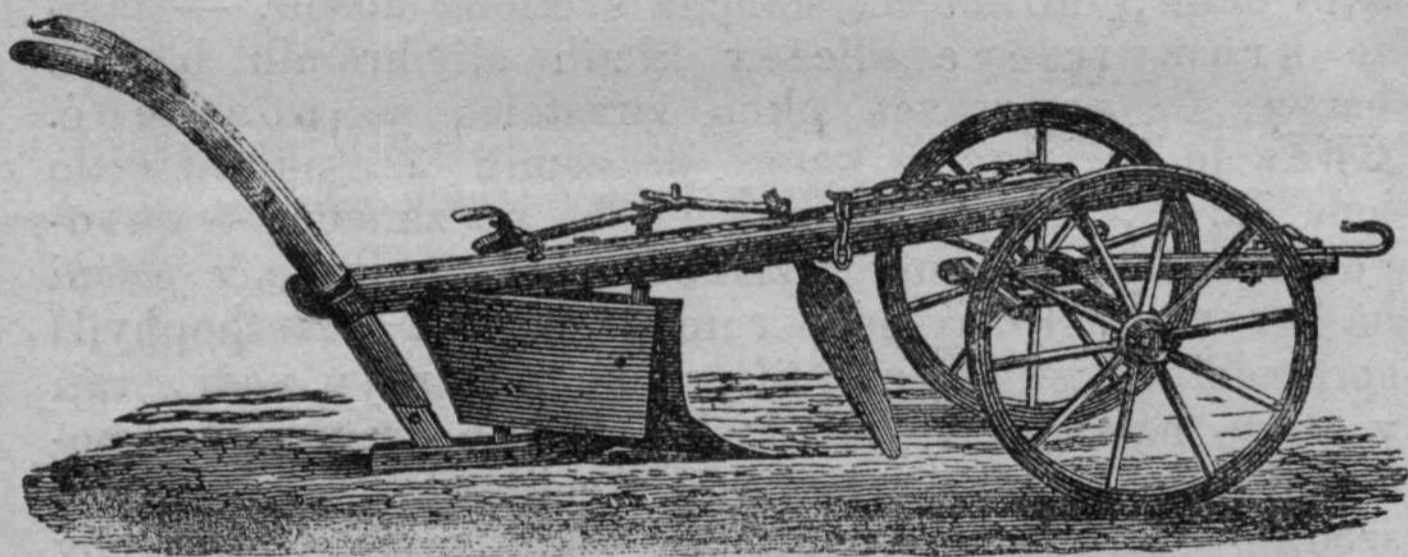
Za srednje zvezne zemlje je Cugmajerjev plug, kakor rečeno, izvrstno dober plug, za prav težko ilovno zemljo treba drugih plugov, kakor tudi za težki kameniti svet, na pr. za prvo „Vidač“, za drugi pa „Grignon“, o katerih bomo pozneje govorili.

Za hribovske kraje izdeluje gosp. T. Bohrer „obračljivo oralo“ (Kehr- oder Wendepflug), kakoršno nam kaže pridjani podobi.

Prva kaže na levo obrneno oralo.

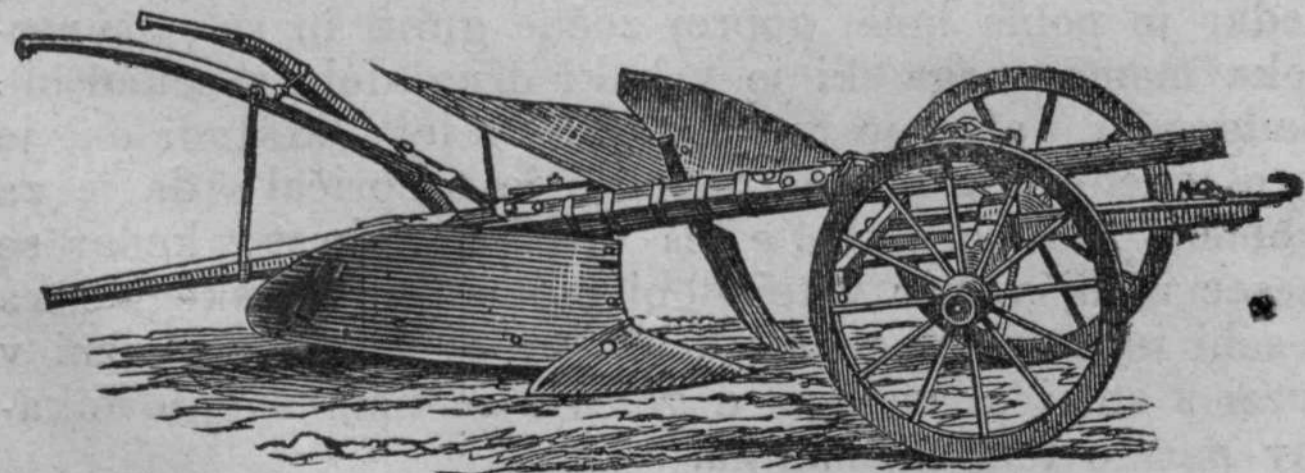
Druga podoba pa nam kaže na desno obrneno oralo.

S pripomočjo dveh vodov obrniti se more na koncéh njiv celo oralno telo. Tako dobrega obračljivega orala pač nihče drug ne izdeluje po tako nizki ceni, toliko boljše, ker to oralo kaj dobro zemljo drobi in obrača. Kjer se ima orati njiva v eno plat, je to oralo neprecenljive vrednosti.

Gosp. T. Bohrer izdeluje to oralo za 24 gold., s pljužnami vred za 32 gld. S pripomočjo nekega šravfa more se med oranjem oralo staviti tako, da manj ali več globoko orje. Oralo s šravfino pripravo veljá pa 26 gold.

Poglejmo zdaj Bohrerjev „dvojni plug“ po Cugmajerjevi sistemi (Doppelpflug).

Ta plug se rabi v goratih strmih legah. On ima dva oralna telesa in 3 ročice. Z njim se lahko tudi v strminah izorje vsa njiva v eno plat, kar je v takih legah velekoristno. Enako je to oralo našemu do-

mačemu oralu, katero tû in tam rabijo in ga imenujejo „baba“. Cena mu je 20 gold. brez kolic, s kolicami pa 28 gold. (Dalje prih.)

Salicilna kislina in njena korist v gospodarstvu.

(Konec.)

Kakor meso se dá tudi mleko s pomočjo salicilne kisline več časa frišno in sladko ohraniti. Treba mu je le nekaj salicilne moke pridjati in jo ž njim prav dobro pomešati. Da je to velike koristi za gospodarstvo, priznal bo vsak, kdor pomisli, da se tako iz mleka dobi vsa smetana. Koliko se pa salicilne kisline ima vselej porabiti, to so skušnje dovolj jasno pokazale. Kdor ima za mleko klet, kjer termometer kaže toplote 14 do 16 stopinj R., in če 10 litrom mleka vmeša 2 grama salicilne kisline v podobi moke, ta bo na svoje začudenje zapazil, da mu je mleko frišno in sladko ostalo celih 12 ur dalje, kakor brez salicilne kisline. Ako je klet še bolj hladna (10 stopinj R.), ne sesede mleko celih 24 ur ne. Več salicilne kisline ko se primeša, dalje ostane mleko nespremenjeno. Kdor pa vzame na 1 liter mleka po 5 gramov salicilne moke, ta ga ohrani frišno v kleti s 12 — 16 stopinjami R. po 2 do 4 dni, v shrambi s 10 stopinjami R. celó 3—5 dni. Za navadne potrebe utegne dosti biti, ako se $\frac{1}{2}$ grama na 1 liter jemlje. Tako ostaja mleko frišno do 36 ur, pa ne zgubi lastnosti za narejanje smetane.

Enake in velike koristi je salicilna kislina tudi za ohranitev surovega masla (putra). V ta namen se raztopi nekaj salicilne moke; dobljena tekočina vlije se v posodo, kjer se puter gnjete. Nekateri (1 gram na 1 kilo) salicilno moko kar pri gnjetenji s putrom pomešajo. Gledati pa je, da se mešanje vrši enakomerno. Svetovati je tudi prtiče, v katere se puter zavija, namočiti v salicilno kislino.

Tudi frišna jajca moremo s pomočjo salicilne kisline za več časa dobro ohraniti. Denejo se v vodo, kjer se je poprej nekaj salicilne moke raztopilo. Ko se zopet izvzamejo, treba jih je do dobra obrisati in na hladnem hraniti.

Gospodinje, kuharice se včasih mnogo jezijo, ker jim v kuhani sadeži v steklenicah dobijo plesnivčevo kožico. Ali naj se ne jezijo več, ker si sedaj vrlo dobro pomagati morejo. Plesnivčevo kožico naj odvzamejo in potem na vrh položijo snažen papir, ki so ga bile prej namočile v salicilno kislino.

Zdravnikom rabi salicilna kislina, da gnjitje pri ranah zabranijo, vsled česar te hitro celijo.

Sploh salicilna kislina je velike važnosti, škoda le, da je sedaj še predraga. Kilogram veljá 11 gold. in če se vzameta 2 kilograma, 10 gld. 50 kr. Ako še poštno in druge potroške vračunamo, stane 1 gram več, kakor 1 krajcar. Vendar mnogokrat je korist toliko, da je vsakako vredno kupiti nekaj salicilne kisline.

Po „Steier. Landb.“ iz „Slov. Gosp.“

Spomin na zaslužne kranjske sadjerejce.

(Konec.)

Leta 1868. so dobili svetinje: Pirc France, misionar v Ameriki, Jarc Jožef, kmetijski sin v Medvodah, Volčič Anton, hlapec v dragatuškem farovžu, Fazan Jožef, gozdar v Poljanah na Kolpi, in Dežman Matevž v Radoljici; — častno diplomirani pa so bili: Tuma

moč življenja v sebi, bo v 4—5 tednih, ako je pa dobro toplo, še poprej se razpokalo in kaliti začelo. Ko so se tako peške nakalile, se varno iz žaklička v kako skledo stresejo in nekoliko s pepelom pomešajo (kar dobro kebrove črve „ogrc“ od mladih koreninic odganja), potem se v gredico, za setev pripravljeno, v jamice, po 3 do 5 centrimetrov globoke, vrstoma vsejejo.

Ta poskušnja se mi je lansko leto, ko je bilo vedno o pravem času za setev pešek premokro, in sem jih nekoliko zadnje dni aprila, a nekoliko pa še le meseca maja vsejal, prav dobro obnesla.

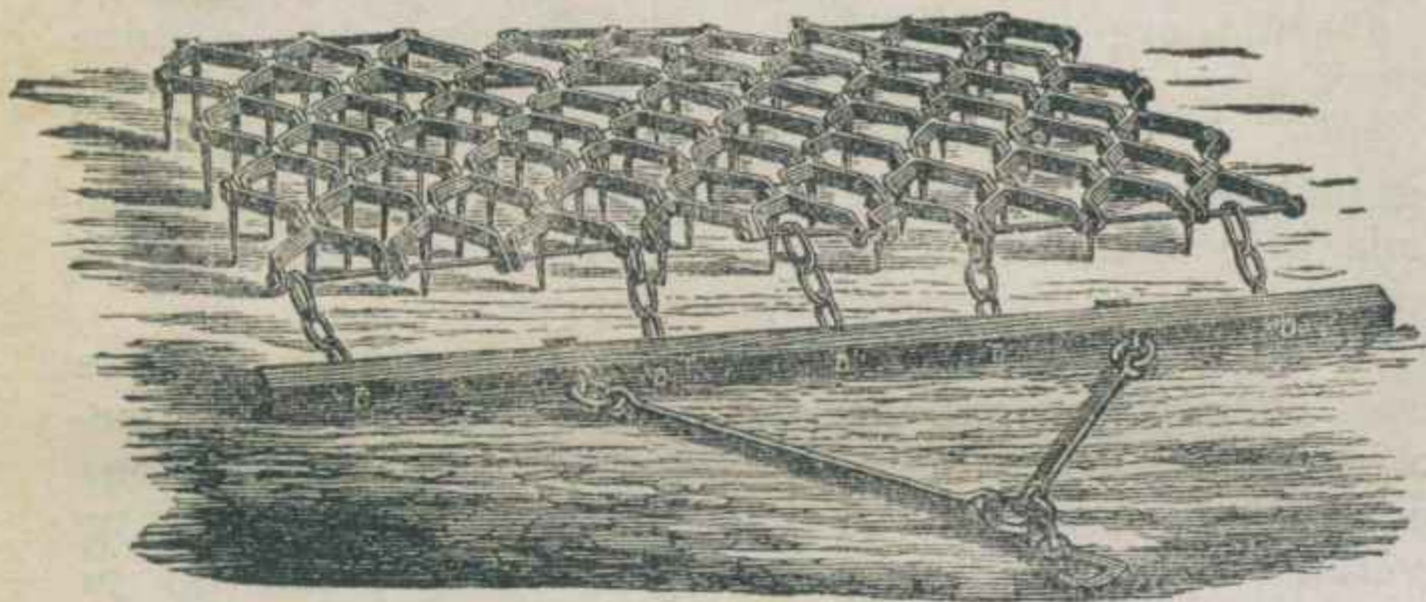
Matija Rant, národní učitelj.

Dobro orodje — velika pomoč kmetijstvu.

(Dalje in konec.)

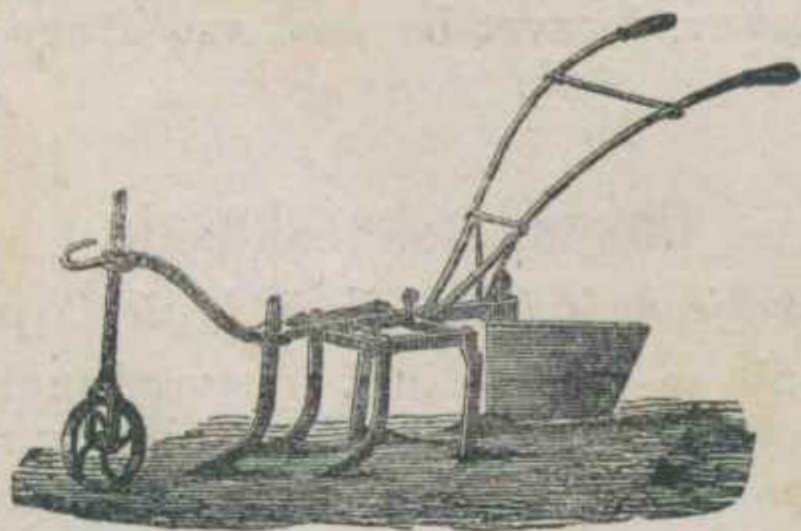
Gospod Bohrer pa izdeluje vrh tega tudi še mnogo družega orodja po pošteni ceni, na priliko, brane, okopače, osipače, sejalnice, razrušnike itd.

Naj tedaj iz Bohrerjeve fabrike našim bralcem predstavimo še dvojno orodje, oboje jako koristno. Eno je senožeška brana (Wiesen-Egge), ki jo sledeča podoba kaže in kateri je cena za enega konja 35 gld., za dva pa 40 gold.

Ta brana je za umno obdelovanje senožet ali travnikov neobhodno potrebna. Ker ima veliko število členov, se zato lepo prilaga tudi neravni zemlji travnikov in ves mah izruva iz njih, krtine poravnava, zrahljava trdo rušino in tako travnik zboljšuje prav tako, kakor gnoj.

Drugo orodje je pa stroj za okopavanje in osipovanje koruze (Türken-Cultivator).

Gospod Bohrer izdeluje to orodje, katero se ob enem rabiti more za okopovanje in pa osipovanje koruze, krompirja in repe. Cena mu je 25 gold.

Gospod prof. Povše o tem orodju piše „Novicam“ tako-le: „Osipalno oralo kaj lepo in popolno delo opravlja tako, da skoro še lepše osipa, kakor matika. Jaz nimam navade priporočati posebno malemu kmetovalcu dragocenih strojev, pa ker želim kmetu dobro, česar me ne le bukve učé, ampak lastno prepričanje, zato svetujem prav iz srca, naj bi si vsak gospodar priskrbel: dober plug, brano in okopovalni in osipalni stroj.

Mi smo letos s tem orodjem na naši šolski kmetiji krompir, sirk, zelje itd. okopavali in osipali in za to delo 3krat manj potrosili kakor pa takrat, ko smo dali

obdelavati njive z matiko. Za okopavanje enega hektara koruze je treba 28 do 36 delavcev; računajmo jih po 60 krajc., tedaj to stane 16 gold. 80 krajc. do 21 gold. 60 krajc.; z okopovalnim strojem pa se okopljeta na dan 2 hektara; en konj stane na dan 2 gold. 50 kr., 2 delavca po 60 kr. pa 1 gold. 20 kr.; za okopovanje med rastlinami še 10 delavcev po 60 kr., to je 6 gold., toraj vse skupaj 9 gold. 70 kr.; ta svota pa se mora razdeliti na 2 dela, ker s tem sta se 2 hektara obdelala, toraj za en hektar le 4 gold. 85 krajc. Kak velik razloček med 16 gold. 80 krajc. in 4 gold. 85 krajc.!

Za osipanje enega hektara je treba 25 delavcev po 60 krajc., tedaj 15 gold. Če pa osipamo z osipalnikom, pa v enem dnevu 2½ do 3 hektare osujemo z enim konjem in 2 delavcema, tu pa stane: en konj na dan 2 gold. 50 kr., 2 delavca po 60 kr., 1 gold. 20 krajc., skupaj tedaj 3 gold. 90 kr. Računajmo, da smo le 2 hektara osuli, pokaže se, da za osipanje koruze na enem hektaru ni treba več kakor 1 gold. 50 krajc. do 2 gold. Zopet kak velik dobiček, mesto 15 gold. le 2 gold.!

Ker Bohrerjevo okopovalno in osipalno oralo le malo stane, lahko si ga omislijo naši gospodarji, ter si bodo mnogo stroškov prihranili in tudi jim ne bo treba prositi delavcev za milost, da jim pridejo o pravem času okopat in osut razne setve, — povdarjam pa: o pravem času, ker na njivi, kjer prerašča plevel rastline, bo malo koruze, malo krompirja itd. Saj je resničen stari ljudski pregovor, „da se krompir pod matiko redi“ in ker smo sedaj uže za eno stoletje naprej, bomo rekli: „okopovalne rastline se debelé le z okopovalnim in osipalnim orodjem“ in jaz pa rečem še: gospodar si zamore odebeliti možnjo le, če ume pomagati si, če zna prihraniti si nepotrebnih stroškov. Saj zato nosimo prelepi naslov: „ekonom“ ali „gospodar“, toraj moramo tudi umeti povsod kaj prištediti in dandanes v teh težavnih časih, ko zdihujemo pod raznimi bremenmi, treba pač na vse paziti, da dosežemo namen, in sicer z najmanjšimi stroški.“ —

Po vse resnične besede, ki naj bi si jih naši kmetovalci globoko v srce vtisnili!

Kdor želi cenik Bohrerjevih strojev, naj se obrne do njega v Celovec pod naslovom: Thomas Bohrer, Schmiedmeister und Constructeur landwirthschaftlicher Geräthe in Klagenfurt (Heiligergeist-Platz).

Iz državnega zbora.

Govor poslanca dr. Poklukarja
o postavi zemljiškega davka
v zbornici poslancev 10. sveč. t. l.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Slavna zbornica! Od vseh strani je bilo danes enoglasno pripoznano, da je vprašanje: imajo li reklamacijske komisije sestaviti se iz samostojnih ljudi (davkoplačevalcev) ali iz c. kr. uradnikov, za nas, ki posestnike zastopamo, največe važnosti. To tudi je popolno moje prepričanje, da tisti, ki imajo to postavo izpeljati, so večje važnosti, nego marsikake druge določbe postave. Saj smo uže dostikrat skusili, da so zdaj uradniki isto postavo tako, zdaj drugače izvrševali. Škonca na pr. je z zemljiško postavo šlo prav počasi, a plače so bile obilne; sčasoma pa so začeli štediti in nazadnje so skoparili tako, da je bilo to naravnost škodljivo stvari sami.